

Den Samfundsvidenskabelige
Basisuddannelse

Kursusbeskrivelse

Efterårssemesteret 1997

Indholdsfortegnelse

Kursusbeskrivelse	4
Introduktionsperioden P-0	4
1. Projektperiode P-1	4
Samfundsvidenskabeligt filosofikum	5
Del 1-4 Introduktion	5
Del 5-8 Videnskabsteoretiske ismer og metode	6
Informatik	8
Introduktionskursus	11
Statistik	12
Gruppens psykologi	14
Del 1 Hvad er "teambuilding?"	14
Del 2 Hvad er "teambuilding?"	15
Sociologi	16
Del 1-3 Generel sociologi - Introduktion	16
Del 3-5 Arbejds- og levevilkår	16
Del 6-8 Organisationssociologi	18
Del 9 Indføring i historisk metode	19
Del 10 Indføring i historisk fagtradition	20
Del 11-12 Sociologisk metode og statistik	20
Jura	21
Lektionsoversigt	22
Litteraturliste	24

Kursusbeskrivelse - Efteråret 1997

Introduktionsperioden P0 (september måned)

Introduktionsperioden, der omfatter ugerne 36, 37, 38 og 39, har forskellige temaer i de forskellige storgrupper. Der vil blive afholdt introduktionsforelæsnings i jeres storgrupper i uge 36.

De centrale kurser (fælles for alle) i introduktionsperioden (P0) omfatter:

- *Samfundsvidenskabeligt filosofikum* (4 kursusgange).
- *Bibliotek-benyttelse (AUB)* (1 kursusgang)
- *Informatik* (1 kursusgang + øvelser i PC-rum)
- *Gruppens psykologi* (1 kursusgang + 1 gang med gruppeøvelser)

1. projektperiode P1 (ca. 1. oktober - 31. januar)

1. projektperiode (P1) starter efter ruskurset og slutter 31. januar. I denne projektperiode holdes der centrale kurser frem til 1. december. Der ligger desuden 6 kursusgange i jura og 1 gang work-shop i gruppens psykologi i januar 1998. De hører også med til P1.

De centrale kurser i 1. projektperiode omfatter:

- *Samfundsvidenskabeligt filosofikum:*
5-8: videnskabsteoretiske ismer og metode; 4 kursusgange.
- *Sociologi og statistik:* 1-2: Generel sociologi, 3-5: Arbejds- og levevilkår, 6-8: Organisationssociologi, 9: Indføring i historisk metode, 10: Indføring i historisk fagtradition, 11-12: Sociologisk metode og statistik - I alt 12 gange
- *Jura:* 1-3: grundlagsproblemer; 4-9: arbejdsret; 10-15: statsret (januar 1998); 15 kursusgange i alt.
- *Gruppens psykologi* (work-shop for 2 storgrupper ad gangen)

Samfundsvidenskabeligt filosofikum

Introduktion

Kursusholder Jes Adolphsen

Del 1-4

Formål

At give jer den første introduktion til det problemorienterede projektorganiserede universitetsstudium.

Forventet udbytte

I forventes efter disse forelæsninger at have en rimelig klar forestilling om, hvordan et projekt ser ud, og at kunne bruge begreber som "problem", "teori" og "metode". Og I skal i hvert tilfælde have en fornemmelse af, at det ikke er let at erkende.

Indhold i hovedtræk

SF del -1 Hverdagsbevidsthed og erkendelse

Om forskellen mellem at gå i gymnasiet eller HF og studere på et universitet. Om forskellen på at studere for at blive socialiseret og studere for at erkende. Det centrale begreb vil være hverdagsbevidsthed. Og der vil være en introduktion til resten af forelæsningsrækken "samfundsvidenskabeligt filosofikum".

Litteratur

"ABC i problemformulering, problemløsning og projektskrivning", Jes Adolphsen & Palle Qvist, 4-20 (ABC'en er kommet i en ny udgave, så det kan være at sidetallene ikke passer).

SF del -2 Problemorienteret erkendelse

Kort om "videnskab" og "videnskabsteori". En præsentation af hvorledes et problemorienteret projekt kan være opbygget, nemlig den model der præsenteres i ABC'en og "Problemer i videnskab", og dermed en første præsentation af begreberne "problem", "metode" og "teori".

Litteratur

"ABC i problemformulering, problemløsning og projektskrivning", Jes Adolphsen & Palle Qvist, s. 21-64.

"Problemer i videnskab", Jes Adolphsen, s. 7-28.

SF del -3 Problemer

Om hvad et problem er. Og den gode problemformulering. Og hvilken funktion

den har i projektarbejdet.

Litteratur

"ABC i problemformulering, problemløsning og projektskrivning", Jes Adolphsen & Palle Qvist, s. 21-28 en gang til.

"Problemer i videnskab", Jes Adolphsen, s. 29-35 og 65-72.

SF del -4 Om teorier

Og om hvordan man afprøver, og hvordan man ikke kan afprøve dem. Om empiriens rolle.

Litteratur

"Problemer i videnskab", Jes Adolphsen, s. 47-65 og 81-92.

"ABC i problemformulering, problemløsning og projektskrivning", Jes Adolphsen & Palle Qvist, s. 28-41 en gang til.

Videnskabsteoretiske ismer og metode Del 5-8

Kursusholder Lennart Nørreklit

Formål

At give jer et første indblik i forskellige videnskabsteoretiske opfattelser (ismerne: positivisme, rationalisme, hermeneutik, kritisk teori og marxisme) og disses betydning for tilrettelæggelsen af projektarbejdet og kvalitets- og sandhedskriterier. Der skal desuden gives en første fornemmelse af, hvorledes de forskellige metoder hænger sammen med det videnskabelige paradigme på den ene side og selve undersøgelsesområdet (teori og problem) på den anden. Dette skal give jer en øget føling for, hvorledes der kan argumenteres for sammenhængen i en erkendelsesproces.

Forventet udbytte

Efter disse forelæsninger forventes I at have en forestilling om forskellen mellem de væsentligste paradigmer og kende vigtige argumenter pro et contra. I skal kunne bruge begreber som "positivisme", "marxisme" og "hermeneutik".

Indhold i hovedtræk

Inden kursusstart får I udleveret en nærmere plan for de 4 kursusgange. De vil omhandle flg: *Paradigmer*: positivisme, rationalisme, hermeneutik/Kuhn. Arbejdsparadigmer, herunder forhold mellem undersøgelsesgenstand og metode samt fag og metodesyn.

Litteratur

Videnskabsteori, Nørreklit, Lennart & Jes Adolphsen, AUC, 1994.

Informatik

Formål

Kommunikation er nøgleordet for informatik. Formålet er, at den studerende opnår grundlæggende færdigheder i moderne metoder og teknikker til at *søge, bearbejde og formidle* oplysninger ved hjælp af edb i studie af samfundsvidenskabelige problemer.

Meningen er at introducere informatik integreret i undervisningsforløbet ud fra en funktionel tilgang. Det betyder, at hovedvægten lægges på introduktion til anvendelse af programmel, der er let tilgængeligt, indlysende nyttigt og umiddelbart anvendeligt i projektarbejde og kurser. Det drejer sig primært om tekstbehandling til rapportskrivning samt regneark som hjælpemiddel til fremstilling af tabeller, diagrammer og modeller. Formålet søges helt overvejende opnået som en integreret del af projektarbejdet med trykte og elektroniske håndbøger som hjælpemiddel. Der afholdes normalt ikke deciderede kurser i programbrug, udover et kort introduktionskursus ved semesterstart.

Den studerende bør opnå grundlæggende færdigheder indenfor edb, såsom at

- Kunne fremstille projektrapporter med opsat tekst, tabeller og grafik med tidssvarende tekstbehandlingsudstyr.
- Forstå de basale sider af datamaters funktion og virkemåde og herunder benytte denne viden til effektivisering af sin anvendelse
 - programmel og maskinel
 - samt til korrekt formulering af servicebehov overfor edb-medarbejdere.
- Kunne anvende avanceret regnearksprogrammel til hurtig fremstilling af statistiske tabeller og grafik, elementære statistiske teknikker såsom krydstabulering
- Have kendskab til modelkonstruktion, simulering og optimering
- Kunne orientere sig i blandede edb-miljøer og forbundne systemer og herunder kunne benytte kommunikationsprogrammel.
- Have kendskab til databaser, herunder kunne søge, sortere og finde relevante oplysninger i korrekte databaser.

Programmer

Der anvendes grafiske brugerflader baseret på Windows95 og det integrerede kontorprogrammel LotusSmartSuite. Til tekstbehandling benyttes Lotus Word Pro, som regneark bruges Lotus 1-2-3, og som databaseprogram Lotus Approach. Til elektronisk post benyttes Eudora. Anti-virus programmer kan kopieres frit til hjemmebrug.

Der er adgang til at søge information, dels på CD ROM i lokalnettet, dels litteratursøgning med universitetsbibliotekets søgesystem AUBOLINE, dels ude i verden over Internet med Netscape.

Hjælp til Selvhjælp

Der er udarbejdet et skræddersyet elektronisk hjælpemateriale. Det er meningen af dette materiale skal kunne fungere som hjælp til selvhjælp. Materialet er indrettet efter de anvendte programmer på uddannelsen. Der bruges ikke ret mange kursustimer på området. Det er derfor vigtigt, at man selv kommer hurtigt i gang.

Der afholdes én introducerende forelæsning ved semesterstart. Til systemproblemer er der brugerassistance. Brugerassistancen har ikke til opgave at hjælpe med brugerprogrammer. Der er brugerrum i nordfløjen på 2. og 4. etage. Tidspunkter for brugerassistancens tilstedeværelse angives evt. ved opslag. Normal tilstedeværelse er om formiddagen.

Elektronisk hjælpemateriale / Litteratur

Hjælpemateriale tilgås fra henvisning på skærm. Det ligger på lokalnettets drev P:. Her placeres også hjælpefiler, eksempler m.v. der er anvendt i det trykte materiale. Der ligger også demofiler og shareware. Dette må kopieres ud på egne disketter. Manualer til programmerne er også placeret her. Materialet kan udskrives til printer, hvis trykt kopi ønskes.

EDB på SAMF-BASIS, Steen Ørndorf. Kort information, der skal læses til introduktionskursus.

Introduktion til edb i samfundsvidenskab, Steen Ørndorf (edb introduktion for begyndere, bl.a. med vejledning til køb af egen PC, men også lidt sværere emner som modelkonstruktion).

Introduktion til rapportskrivning med edb, Steen Ørndorf (gennemgår meningen med tekstbehandlingsprogrammer med eksempler i Lotus Word Pro. Det er ikke en manual, men en introducerende gennemgang af, hvad man bruger en tekstbehandler til i projektarbejdet. Der er relevante eksempler på, hvordan man benytter programmet. Med den viden kommer du hurtigt i gang, og kan lave pænere rapporter hurtigere. Du vil også få lettere ved at bruge den "rigtige" manual).

Andet materiale

I brugerrum er bl.a. anbragt vejledninger til brug af elektronisk post og Internet skrevet af Johnny Andersen.

Information fra IC1&2

Systemet drives af Informatikcenter ved Institut 1 og - 2, IC1&2. Over internet kan hentes informationer herfra. I Netscape angives under Location: <http://www.socsci.auc.dk/ic1og2/>

Introduktionskursus

(deltagelse obligatorisk)

Kursusholdere: 1. gang Per Tordrup og Finn Kjær Madsen
2. gang Steen Ørndorf, Finn Kjær Madsen og NN

Deltagelse er obligatorisk. Deltagerne får "kørekort" i form af varigt individuelt brugernavn. *Studierende, der ikke deltager, får ikke brugernavn.*

Meningen med introduktionskurset er at sikre at brugerne af systemet har den mest nødtørftige viden om korrekt adfærd i netopkoblede systemer og kendskab til anvendelsesprogrammel. Da fejlbetjening er hyppigste grund til problemer, er *deltagelse i kurset en forudsætning for at få brugernavn*, og dermed adgang til systemet. Deltagelse registreres for hver enkelt studerende hver gang.

Introduktionskursus afvikles i de første semesteruger. Det består af tre dele:

- ½ times systemintroduktion og
- 1½ times introduktion til anvendelsesprogrammel.

Undervisningen afvikles i edb-rum med 1 underviser til hver projektgruppe. Alle gange medbringes papir og skriveredskab.

Anden del kører som niveaudelte øvelser, således at den mere trænede kan overspringe de første dele.

Tid og sted angives ved opslag.

Ved fremmøde til første del underskrives edb-erklæring og brugerkort med brugernavn udleveres. Mødes ikke til anden del slettes brugernavnet. Du vil derefter ikke kunne få adgang til edb på Basis.

Ved udeblivelse, grundet sygdom eller lignende, rettes omgående henvendelse til Steen Ørndorf, rum 423, Strandvejen 19 (postkasse lige om hjørnet).

Statistik

Kursusholder: forelæsninger: Jan Holm Ingemann - miniprojekt: studentermedhjælp i edb-rum - gruppevejledning: projektvejleder

Formål

Formålet med undervisningen er, at den studerende opnår grundlæggende færdigheder i statistiske metoder og teknikker til at *søge, bearbejde og formidle* oplysninger i studiet af samfundsvidenskabelige problemer.

Formålet søges primært opnået i projektarbejdet. Der afholdes 2 forelæsninger i statistik i sociologikurset under sociologisk metode inden mini-projektet. Desuden vil der være mulighed for at få hjælp i edb-rum til brug af regnearks- eller databaseprogram i miniprojektugen.

Meningen med kursusformen er at introducere beskrivende statistik integreret i undervisningsforløbet ud fra en funktionel tilgang. Man skal kunne benytte kvantitative oplysninger på en konstruktiv og kritisk måde i projektarbejdet til dokumentation, som led i undersøgelsen af den valgte problemstilling, og som led i argumentationen for projektets konklusioner.

Desuden skal oplysningerne kunne fremstilles for andre på en korrekt, informativ måde. Integrationen af statistik i projektarbejdet betyder, at hovedvægten lægges på den faglige vejledning i projektgruppen.

Forventet udbytte

Statistikundervisningen skal sikre, at den studerende opnår et elementært kendskab til beskrivende statistik, med henblik på at kunne bearbejde og formidle statistiske data, såsom at

- Kunne udvælge og gruppere data hensigtsmæssigt i forhold til en given problemstilling
- Kunne bearbejde og formidle data hensigtsmæssigt
 - på tabelform
 - i diagrammer
 - eller som gennemsnit
- Kunne give en kritisk fortolkning af fremstillede data
- Kunne anvende regnearks- og databaseprogrammel
 - til hurtig fremstilling af statistiske tabeller og grafik,
 - elementære statistiske teknikker såsom krydstabulering
- Have kendskab til modelkonstruktion, simulering og optimering.

Forelæsninger

Der afholdes to introducerende forelæsninger i forbindelse med miniprojektet. Forelæsningerne vil koncentreres om principielle problemstillinger omkring anvendelsen af statistik i samfundsvidenskabelig sammenhæng. Endvidere vil simple teknikker blive gennemgået. Pensum til hver forelæsning vil fremgå af nedennævnte støttenoter.

Litteratur

Der er udarbejdet et skræddersyet materiale. Det er meningen, at dette materiale både skal kunne fungere som introduktion til emnet, og som håndbog for benyttelse af regnearket Lotus 1-2-3 til fremstilling af tabeller, diagrammer og enkle statistiske beregninger, samt spørgeskemateknik med databaseprogrammet Lotus Approach. Som datagrundlag er helt overvejende benyttet Danmarks statistiks 10 års oversigt på diskette. Hensigten er at lette læserens adgang til at arbejde med eksemplerne i håndbogen.

Introduktion til beskrivende statistik med edb af Steen Ørndorf. Vil kunne købes til trykkeomkostningerne i Centerboghandlen ved semesterstart. *Læsevejledning i materialet.*

Endvidere støttenoter af Jan Holm Ingemann. Disse noter vil ligge til kopiering ved storgruppeseekretærene.

Andet materiale

På lokalnettets plades hjælpefiler, eksempler på diagrammer m.v., der er anvendt i det trykte materiale. Dette må kopieres ud på egne disketter.

Evaluering

På basisuddannelsen evalueres brugen af beskrivende statistik som en del af minirapporten, og ellers løbende som integreret del af projektarbejdet.

På 2. semester forventes du at kunne bruge regneark til opgaver i økonomikurset.

På 3. semester m.v. evalueres teoretisk statistik selvstændigt som studieenheds-kursus for studierne samfundsfag/administration, samfundøkonomi og erhvervsøkonomi.

På Samfundsfag/administration anvendes regnearket Lotus 1-2-3 som statistikprogram.

Gruppens psykologi

Hvad er "teambuilding"?

Kursusholder Søren Keldorff

Del 1

Formål

Kernen i studieformen på AAU er at I arbejder i grupper med problemløsning. Det med, hvordan man arbejder med problemer, introduceres gennem samfundsvidenskabeligt filosofikum. Det derimod med, hvordan man arbejder i grupper, introduceres i dette kursus. Og glem venligst alt om at gruppearbejde "*er det, vi bliver sat til, når læreren ikke gider undervise mere eller skal have kaffepause*".

Faktisk har AAU i mange år netop "solgt" sine kandidater på deres evne til at "arbejde i team". Det er ikke bare noget, man kan i forvejen, men der er stigende efterspørgsel på arbejdsmarkedet efter folk, der kan - a propos også det noget uheldige lys, erhvervslivets kurser i "teambuilding" er blevet sat i for nylig.

Kurser i gruppepsykologi kan imidlertid laves mere sobert og ingen behøver løbe skrigende bort efter dette. En undersøgelse for et par år siden ved slutningen af 1. semester viste "at det med at få en gruppe til at fungere" var det problem, de studerende valgte at sætte højest på en skala over vanskeligheder i basisuddannelsen. Siden da har vi indført dette kursus i "gruppens psykologi", som kortest sagt er en introduktion til teorier om, hvordan en gruppe helst skal være sammensat for at få succés - hvilke faser en gruppe gennemgår - hvilke typiske konflikter, der opstår og hvordan de kan løses og meget mere. Formålet er at introducere jer til nogle af de mange teorier, der ligger bag disse forhold, samt gennem de praktiske øvelser at lære jer noget om, hvordan I selv fungerer.

Forventet udbytte

Viden om gruppers funktion er vigtig fra første til sidste dag på AAU - derfor forventer vi at I tager kurset seriøst og deltager i såvel forelæsning som øvelser, hvor I får de første "værktøj'er" til at forebygge kendte gruppevanskeligheder med - såsom unødvendig hakkeorden, spildtid, dårligt humør mm.

Indhold i hovedtræk

Da "pointerne" i gruppens psykologi især er nogle, der skal erfares "på egen sjæl" består kurset kun af én forelæsning, hvori teorierne kort gennemgås - samt (vigtigt!!!) af en øvelsesgang, hvor I praktisk får mulighed for at afprøve teorierne. Forsøm dog ikke nogen af delene - de hænger intimt sammen.

Litteratur

1. *Tæt-på-en-gruppe : en projektgruppes besvær og succes*, Søren Keldorff, Edupax, 1996 - som forventes om ikke læst i alle enkeltheder, så dog "skimmet" før forelæsningen, den 10.9.97. Bogen omhandler en helt konkret basisgruppe og dens spændende, omend besværlige vej til et godt eksamensresultat. Vejlederens rolle og selve den eksterne eksamen med censor udefra er med i analysen.
2. *Arbejdsgruppens psykologi*, Lennéer-Axelson & Thylefors, Reitzel, 1993

NB! Overhead-materiale fra øvelsesgangen vil ligge til selvkopiering hos jeres sekretærer efter øvelsesgangen (ang. denne bemærk jeres kursussekema).

Hvad er "teambuilding"?

Del 2

Kursusholder Søren Keldorff

Formål

Ved starten på 2. semester har I alle gjort nogle af de erfaringer, som teoretisk og i øvelsesform blev introduceret i starten af 1. semester. Rom blev ikke bygget på én dag. Det gør viden om grupper og hvem man selv er i en gruppe - heller ikke.

Netop her ved en ny gruppedannelse, kan der være gode grunde til at gentage nogle af "pointerne" fra starten.

Forventet udbytte

Bl.a. viden om, hvordan man undgår at havne i en problemgruppe som måske sidst? Hvilke kriterier skal man vælge gruppe efter? Har man lært af tidligere konflikter - og hvad konkret?

Indhold i hovedtræk

Kursuselement (2) er nyt i forhold til tidligere og etableret i år ud fra ønsker om en opdatering af element (1) som hjælp til den ny gruppedannelse. Der påtænkes indsamlet beskrivelser af gruppeproblemer i de enkelte storgrupper, som derpå bearbejdes i en kombineret workshop-forelæsningsform pr. 2 storgrupper à 2 timer.

Litteratur

Samme som anført under (1), men dertil sandsynligvis en mindre artikelsamling - sammensat efter de indsamlede problemer. Meddeles senere.

Sociologi etc.

Generel sociologi - Introduktion

Del 1-2

Kursusholder Jens Chr. Tonboe

Formål

At identificere sociologiens baggrund og historie, dens indhold og egenart, dens formål og anvendelse samt dens hovedtraditioner og grundbegreber.

Forventet udbytte

Forelæsningerne skal danne baggrund for forståelse og anvendelse af teoristoffet til projektarbejdet i første semester samt levere konkret samspil til kurserne i filosofikum-videnskabsteori (1. semester) og teorihistorie (2. semester).

Indhold i hovedtræk

- 1) Definition(er) af sociologi, fagets samspil med det moderne samfund og dets udvikling, fagets hovedtraditioner og -spændinger.
- 2) Hovedbegreber, relation til andre fag, brug og misbrug af sociologien.

Litteratur

- 1): *Sociology*, Anthony Giddens, (3. ed.), kap. 1
Sociologi - en grundbog til et fag, Heine Andersen, kap. 1
Forelæsningsnoter, Jens Chr. Tonboe, (1) foreligger i september
- 2): *Sociologi - en grundbog til et fag*, Heine Andersen, kap. 2
Forelæsningsnoter, Jens Chr. Tonboe, (2) foreligger i september

Arbejds- og levevilkår

Del 3-5

Kursusholder Ann-Dorte Christensen

Formål

At give jer en generel introduktion til centrale problemstillinger i tilknytning til arbejds- og levevilkår. At opbygge en forståelse hos jer for baggrund og sammenhæng i centrale brydnings- og forandringstendenser i Danmark i dag.

Forventet udbytte

- At I har et grundlæggende kendskab til sociologiens indfaldsvinkler og problemstillinger i tilknytning til arbejds- og levevilkår, samt at I er i stand til at inddrage dette kendskab i jeres projektarbejde.

- At I har et grundlæggende kendskab til begreber og analyser af
 - a) udviklingen i og forholdet mellem staten, markedet og det civile samfund,
 - b) skabelse og opretholdelse af uligheder og
 - c) kulturforandringer.

Indhold i hovedtræk

Kurset er planlagt med tre tematiske vinkler.

SOC del - 3 Arbejds- og levevilkår i velfærdsstaten. Stat - Marked - Civilt samfund

Den første vinkel er en mere generel overordnet vinkel, som lægger vægt på strukturering og forskydning mellem stat, marked og civilt samfund. Der vil blive introduceret, hvad der ligger i "de tre sfærer", samt forskydning og udvikling mellem dem med særlig vægt på forholdet mellem det offentlige og private område.

Litteratur

Sociologi - en grundbog til et fag, Heine Andersen (red) kap. 8 og 9.

SOC del - 4 Uligheder med vægt på klasser og køn

Denne vinkel fokuserer på uligheder med særlig vægt på klasse- og kønsskævheder. Hvad skaber lighed, hvordan kommer de til udtryk i dag? Hvilke styrker og begrænsninger findes der i handlingsstrategier i dag?

Litteratur

Sociologi - en grundbog til et fag, Heine Andersen (red), kap. 5.

Sociology, Anthony Giddens, kap. 6, s. 160-185 og kap. 7, s. 211-237.

SOC del - 5 Kultur og hverdagsliv

Denne tredje vinkel tager kultur- og hverdagslivsdimensionen op. Hvad er kultur for en størrelse? Hvordan skabes symboler og hvordan skal de forstås/tolkes? Hvilke grundlæggende kulturforandringsprocesser findes der i det danske samfund i dag?

Litteratur

Sociologi - en grundbog til et fag, Heine Andersen (red), kap. 14.

Sociology, Anthony Giddens, kap. 2, s. 29-58.

Evt. yderligere litteratur oplyses senere.

Seminar den 20. Oktober 1997 - Plan følger

Organisations sociologi

Del 6-8

Kursusholder Janne Seemann

Formål

at introducere det organisationsteoretiske fagområde og derved opnå indsigt i organisationer og organisationsforholds betydning for arbejds- (og leve-) vilkår i Danmark.

Forventet udbytte

I skal have opnået en forståelse for, hvordan en given organisationsstruktur er med til at skabe en given adfærd (- og vise versa). I skal kunne forholde jer kritisk analyserende til de arbejdspladser/organisationer, som I arbejder med i projekterne - f.eks. ud fra analyser om samspil mellem struktur, teknologi, opgaver og aktører (ansattes viden og holdninger). I skal kunne "tænke bag om" begrebet organisatorisk effektivitet og skal kunne se anvendelsen af bestemte organisationsformer i en historisk sammenhæng.

Indhold i hovedtræk

SOC del - 6 Introduktion til organisationsteori

Kort om pyramidetænkning. Den klassiske organisationsteori - Scientific Management (Fr. Taylor).

Litteratur

Organisation - Struktur - Kultur - Processer, Jørgen Frode Bakka & Egil Fivelsdal, kap. 1.

Forandringer i offentlige organisationer, Janne Seemann, kap. 1 og 2.

Sociologi - en grundbog til et fag, Heine Andersen (red), kap. 6.

SOC del - 7 Den klassiske organisationsteori (fortsat). Bureaucratiet som organisationsform (M. Weber)

Litteratur

Organisation - Struktur - Kultur - Processer, Jørgen Frode Bakka & Egil Fivelsdal, kap. 2. *Forandringer i offentlige organisationer*, Janne Seemann, kap. 3 og 7.

SOC del - 8 Situationsafhængig organisationsteori. Motivation. Alternative organisationsformer. Organisationscase (øvelse)

Litteratur

Organisation - Struktur - Kultur - Processer, Jørgen Frode Bakka & Egil Fivelsdal, kapitlerne 3 og 7.

Forandringer i offentlige organisationer, Janne Seemann, kap. 4, 5, 6, og 8.

Disse tre kursusgange sigter mod at give jer en kort introduktion til organisationsteori. Det gøres ved at gennemgå nogle få men centrale teorier indenfor dele af organisationsteoriens hovedområder og præsentere nogle konkrete alternativer til de traditionelle bureaukratiske organisationsformer.

Vægten lægges på den klassiske organisationsteori og herunder en gennemgang af bureaukrati som organisationsform. Der fokuseres på udviklingen af især det offentlige bureaukrati op gennem dette århundrede. Herunder bureaukratiets fordele og bureaukratiproblemer (effektivitet, fleksibilitet og fremmedgørende virkninger).

På linie med bureaukratiet gennemgås Scientific Management (SM). Der fokuseres på væsentlige faktorer bag SM's opståen, organisationskultur, tids- og bevægelsesstudier, nogle grundlæggende forudsætninger for SM og endelig en kritik af SM.

Efter gennemgangen af den klassiske organisationsteori præsenteres Leavits model, der bygger på den mere moderne organisationsteori, og som giver en ramme for gennemgang af den situationsafhængige organisationsteori. Endelig præsenteres tre forskellige alternative organisationsformer og der afsluttes med en case, der indeholder elementer af organisationsanalyse og organisationsforandring.

Seminaraktivitet i uge 46

Dette seminar retter sig primært mod jer, som inkluderer organisationsteori i projektarbejdet.

I uge 45 indsamles problemformuleringer fra de grupper, som arbejder med organisationsteoretiske perspektiver. De sendes til kursusholderen, som på tværs af storgupperne formulerer nogle organisatoriske temaer (højest 3-4). Den 14. november 1997 afholder kursusholderen et seminar for hvert af disse temaer af et par timers varighed.

Hvert af seminarerne vil indeholde et kort oplæg fra kursusholderen, men med vægt på dialog med jer om jeres projekter - herunder angrebsvinkler, anbefalelsesværdig litteratur etc.

Indføring i historisk metode

Del 9

Kursusholder Jørgen Würtz Sørensen

Indhold i hovedtræk

Kurset gennemgår de centrale begreber i historievitenskaben med vægten på kildekritikken. Hvorledes vurderer man fra forskellige kilder (f.eks. aviser, TV,

interviews, bøger). Det drejer sig om vurderingen af oplysningernes pålidelighed. Hvem er det som giver oplysningerne, har vedkommende et bestemt formål f.eks. farvet af et politisk synspunkt, er kilden tæt på begivenhederne i tid og sted.

Indføring i historisk fagtradition

Del 10

Kursusholder Jørgen Würtz Sørensen

Indhold i hovedtræk

Kurset gennemgår de vigtigste skoler indenfor historiefaget med vægten på den nationale, den radikale og den marxistiske historieskrivning i Danmark. Hvilke temaer skal historikeren behandle og hvilke samfundsgruppers historie findes vigtigst.

Sociologisk metode og statistik

Del 11-12

Kursusholder Per Salomonsen og Jan Holm Ingemann

Formål

At lære at definere og anvende de væsentligste metodebegreber i sociologiske undersøgelser.

Forventet udbytte

Forelæsningerne er lagt så tidligt i basisuddannelsen, at metodebegreberne kan blive anvendt allerede i 1. semesters egentlige projekt, P1. Og så skal metodebegreberne i øvrigt bruges i hvert projekt i resten af studiet. Forelæsningerne skal også bruges i den sociologiøvelse, der ender med sociologiprøven. Miniprojektet bliver hovedsagelig en øvelse i at bruge metodebegreberne.

Indhold i hovedtræk

Gennemgang af simple undersøgelser med anvendelse af metodebegreberne. - Se også "Statistik"-beskrivelsen s. 7-9.

Litteratur

Grundlæggende metodebegreber i sociologi, Per Salomonsen - forventes læst inden forelæsningerne. - Se også "Statistik"-beskrivelsen s. 7-9.

Jura

Kursusholder Claus Haagen Jensen

Del 1-15

Formål

- At introducere juraen (eller "retsvidenskaben") som fag - både med hensyn til genstand og metoder
- At bibringe jer kundskaber og anvendelsesfærdigheder vedr. retsstof inden for nogle udvalgte områder.

Forventet udbytte

Se Formål og den fremhævede tekst nedenfor.

De to nævnte formål er tæt sammenhængende på den måde, at det første formål næppe kan indlæres på et rimeligt niveau uden inddragelse af retsreglerne på specifikke felter. Det vil sige, at også den undervisning, som umiddelbart angår særlige områder, har til formål at introducere juraen som fag.

Som særlige retsområder i kurset er valgt dels emner fra statsretten og dels hovedtræk af den kollektive arbejdsret. Baggrunden for valget af netop disse felter er den opfattelse, at disse i særlig grad vil være nyttige for arbejdet på basisuddannelsen - enten i det pågældende eller det følgende semester. Desuden vil de pågældende områder tillige i forskellig grad være af betydning for overbygningsuddannelserne.

Det er altid vanskeligt præcist at angive, til hvilket niveau en indlæring skal ske. Det kan forhåbentlig tydeliggøre det tilstræbte niveau lidt at sige, *at den studerende ved kursets afslutning forventes at være i stand til at løse praktiske forekommende retlige problemer inden for de udvalgte retsområder*. Det vil sige, at der principielt satses på en anvendelsesfærdighed, men dette må ikke få den studerende til at overse, at sådan færdighed forudsætter en betydelig viden om og forståelse af stoffet.

Indhold i hovedtræk

- En generel behandling af nogle centrale grundlagsproblemer i juraen. Her tages navnlig spørgsmål op om, hvad "ret" er, og hvad der karakteriserer "den juridiske metode".
- Hovedtræk af den kollektive arbejdsret, dvs. de regler der gælder om kollektive overenskomster og organisationernes indgåelse og håndhævelse af sådanne. Bl.a. belyses spørgsmål om retten til at blive medlem af en arbejdsmarkedsorganisation, om fredspligt og konfliktret og om arbejdsgiverens såkaldte "ledelsesret". I sidstnævnte sammenhæng behandles bl.a. forbudet mod at diskriminere ud fra kønskriterier.

- Udvalgte statsretlige emner. Disse omfatter for det første de vigtigste regler om de øverste statsorganer i Danmark, dvs. folketinget, regeringen og domstolene. For det andet dækkes, hvordan Danmark i retlig forstand er knyttet til det internationale samfund i almindelighed og specielt til EF. For det tredje belyses nogle spørgsmål om menneskerettigheder. Udgangspunktet tages her i den danske grundlov, men også internationale regler om menneskerettigheder inddrages, navnlig den europæiske menneskerettighedskonvention. Delemlen menneskerettigheder behandler især ytringsfriheden, organisationsfriheden og den personlige frihed.

Undervisningsform

Kurset afholdes overvejende i form af forelæsninger. I timerne vil der dog også være et element af øvelser, idet I forventes at indgå i en diskussion om konkrete opgaver af samme type som dem, der stilles ved evalueringen. Under forelæsnin-gerne anvendes OH-plancher.

Lektionsoversigt

Del	Emne	Litteratur
1	Grundlagsproblemer 1 - Teorier om "ret" - Retskilder	forelæsningsplancher.
2	Grundlagsproblemer 2 - Fortolkninger af skrevne bestemmelser - Bevisproblemer	forelæsningsplancher
3	Grundlagsproblemer 3 - De retlige sanktioner	forelæsningsplancher
4	Statsret I - Statsrettens begreb og særpræg - De øverste statsorganer i Danmark - Statsorganernes funktioner	- Plancher s. 1-8 - Haagen Jensen og Nørgaard, Administration og Borger, 3. udg. 1988 s. 20.-48. - UfR. 1996. 1300 H - Dom om grundlovens § 20 - Opgave nr. 2

5	Statsret 2 - Statsfunktionerne fortsat - Danmark i det internationale samfund - Om folkeretten og dansk rets forhold til folkeretten - Om EU-retten - EU's institutioner og disses hovedfunktioner	- Plancher, s. 9-15 - Ruth Nielsen, Lærebog i Arbejdsret, 6. udg. 1996, s. 41-55 - Opgave nr. 4
6	Statsret 3 - EU's retsakter - Forholdet mellem EU-retten og dansk ret - spørgsmål om umiddelbar anvendelighed m.v.	- Plancher, s. 15-16 - Ruth Nielsen, a.st. - Van Gend en Loos-sagen, materialesamlingen, s. 27. - Marshall-sagen, Materialesamlingen s. 38 - opgave nr. 5
7	Statsret 4 - Generelt om menneskerettigheder - ytringsfriheden	- Plancher s. 17-20 - Henrik Zahle, Menneskerettigheder, 2. udg. 1997, s. 15-86
8	Statsret 5 - Fortsat om ytringsfrihed - Forsamlingsfrihed - Foreningsfrihed	- Plancher s 21-23 - Zahle, a.st., s. 113-141 - Grønjakkesagen, materialesamlingen, s. 85 - Rutili-sagen, materialesamlingen, s. 70 - Opgave nr. 6
9	Statsret 6 - Den personlige frihed - Opsamling på det statsretlige stof	- Plancher s 23-25 - Zahle, a.st., s. 205-35 - Opgave nr. 7
10	Arbejdsret 1 - Arbejdsretten - begreb og retskilder - Arbejdsmarkedets organisationer	Ruth Nielsen, Lærebog i arbejdsret, 1996, s. 15-35 og 57-82

11	Arbejdsret 2 - Kollektive overenskomster - Fredspligtens udstrækning	Ruth Nielsen, a.st., s. 83-112.
12	Arbejdsret 3 Konflikter på arbejdsmarkedet - faglig voldgift - arbejdsretten	Ruth Nielsen, a.st., s. 113-135
13	Arbejdsret 4 - Ledelsesretten, navnlig diskriminationsforbud	Ruth Nielsen, a.st., s. 137-41 og -179-210
14	Arbejdsret 5 - Arbejdsgiverens ledelsesret, fortsat	Ruth Nielsen, a.st., s.142-48, 210-219 og 269-78.
15	Arbejdsret 6 - Opsamling på Arbejdsret 1-5	

Litteraturliste efteråret 1997

Samfundsvidenskabeligt filosofikum

Adolphsen, Jes: *Problemer i videnskab*, Aalborg Universitetsforlag, 2. udgave, 2. oplag, 1993.

Adolphsen, Jes & Palle Qvist: *ABC i problemformulering, problemløsning og projektskrivning*, Gyldendal, 1995.

Nørreklit, Lennart & Jes Adolphsen: *Videnskabsteori*, AUC, 1994.

Gruppens psykologi

Søren Keldorff: *Tæt-på-en-gruppe - en projektgruppes besvær og succés*. Edupax 1996.

Lennéer-Axelson & Thylefor: *Arbejdsgruppens psykologi*. Reitzel, 1993

Sociologi

Andersen, Heine (red.): *Sociologi - en grundbog til et fag*, Hans Reitzels Forlag, 1992.

Bakka, Jørgen Frode & Eigil Fivelsdal: *Organisation - Struktur - Kultur - Processer*, Handelshøjskolens Forlag, 2. udg., 1992

Giddens, Anthony: *Sociology*, Polity Press, 1997

Per Salomonsen: *Grundlæggende metodebegreber i sociologi*, Akademisk Forlag, 1995.

Seemann, Janne: *Forandringer i offentlige organisationer - nogle hovedtendenser og dilemmaer*, AUC, 1990.

Jura

Jensen, Claus Haagen: *Materialesamling til jurakursus på Samf.Basisuddannelsen*, AUC, efteråret 1995.

Jensen, Claus Haagen: *Opgavesamling med generel besvarelsesvejledning*, Jurakurset, samf. basis, 1995.

Nielsen, Ruth: *Lærebog i arbejdsret*, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 5. rev. udg. 1994.

Zahle, Henrik: *Dansk Forfatningsret 3. Menneskerettigheder*. Christian Ejlers Forlag, 1989 (uændret genoptryk 1992).

Informatik og Statistik

Ørndorf, Steen: *Introduktion til beskrivende statistik med edb*, Aalborg Universitet, 1995.

OBS!!

Gem denne kursusbeskrivelse.

Erfaringerne viser, at mange studerende, får brug for den som dokumentation i forbindelse med efter-/videreuddannelse.

